

Bilmekte fayda var

Jura kantonuna varışınızda
Dükkân ve mağazaların çalışma saatleri ve resmî tatiller
Oturma izinleri
Mali sorumluluk sigortası
Uyuşturucu, alkol ve tütün
Evcil hayvanlar
Yazılı olmayan kanunlar ve İsviçre'nin kendine has özellikleri

Jura kantonuna varışınızda

Bu bölümde, çok farklı yaşam alanları ile ilgili önemli bilgiler bulabilirsiniz
örneğin: Jura Kantonu'na taşındığınızda yapmanız gerekenlerDükkân
ve mağazaların çalışma saatleri ve resmî tatillerFarklı oturma
izinleriMali sorumluluk sigortasıUyuşturucu, alkol ve tütünEvcil
hayvanlarYazılı olmayan kanunlar ve İsviçre'nin kendine has özellikleri

Jura Kantonu'na geldiğinizde ne yapmalısınız?

Bulunduğunuz belediyenin nüfus dairesine gidin
Oturma izni için başvuruda bulunun
Çocuklarınız 16 yaşın altında ise onları okula yazdırın
Bir sağlık sigortası ile sözleşme akdi yapın
Çalışma izni için müracaatta bulunun

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.bonjour-jura.ch/tr/bilmekte-fayda-var/jura-kantonuna-varisinizda

Dükkân ve mağazaların çalışma saatleri ve resmî tatiller

İsviçre’de, birçok dükkân ve mağaza, pazar günleri ve resmî tatillerde kapalıdır. İstisnalar, tren istasyonları ve akaryakıt istasyonlarıdır. Resmî tatiller, kantona bağlı olarak farklıdır.

Resmî tatiller

Resmî tatiller, aynı pazar günleri gibidir. Jura Kantonu’nda, aşağıdaki günler, resmî tatildir:

- 1 Ocak: Yeni yıl başlangıcı
- 2 Ocak: Yeni yıl başlangıcından sonraki gün
- Kutsal Cuma (Paskalya Bayramı’ndan önceki cuma günü)
- Paskalya Pazartesi (Paskalya’dan sonraki pazartesi günü)
- 1 Mayıs: İşçi Bayramı Hz.
- İsa’nın göğe yükselişi (Paskalya Pazarı’ndan 40 gün sonra)
- Hamsin Yortusu (Paskalya Pazarı’ndan 50 gün sonra)
- Katolik Yortusu (Paskalya Pazarı’ndan 60 gün sonra gelen perşembe günü)
- 23 Haziran: Jura halkının, Jura Kantonu’nun kurulması yönünde oy kullandığı (Jura referandumu) 23 Haziran 1974 tarihini anma günü.
- 1 Ağustos: İsviçre ulusal resmî tatili
- 15 Ağustos: Meryem Ana’nın göğe yükselişi
- 1 Kasım: Azizler Günü
- 25 Aralık: Noel

Porrentruy Bölgesinde, Aziz Martin Günü (1 Kasım’dan sonraki 2. veya 3. pazartesi) de resmî tatildir.

Dükkân ve mağazaların çalışma saatleri

Dükkân ve mağazaların çalışma saatleri, kantonlar tarafından düzenlenir.

Jura Kantonu’nda dükkân ve mağazalar, pazartesiden cuma gününe kadar saat 08.00’den saat 18.30’a kadar ve cumartesi günleri ise saat 08.00’den saat 17.00’a kadar açıktır.

Bazı dükkân ve mağazalar, perşembe ve cuma günleri saat 21.00’a kadar açıktır.

Tren istasyonları ve akaryakıt istasyonlarındaki dükkân ve mağazalar, genelde haftanın 7 günü açıktır.

Bazı köy dükkânları, pazar günleri öğleden önce de açık olabiliyor.

Resmî dairelerin çalışma saatleri

Kanton yönetimi, genelde pazartesten cuma gününe kadar saat 08.00'dan 11.30'a kadar ve saat 14.00'dan saat 16.30'a kadar açıktır. Belediye yönetimlerinin (örneğin cemaat ofisinin) çalışma saatleri farklılık gösterebilir. Buralara gitmeden önce bilgi alınması tavsiye edilir.

Sanal gişeler

Git gide daha çok kanton ve belediyeye bağlı resmî daire, 7/24 hizmet vermektedir. Birçok hizmete, internet üzerinden erişim mümkündür.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.bonjour-jura.ch/tr/bilmekte-fayda-var/dukkana-ve-magazaların-calisma-saatleri-v-e-resmi-tatiller

Oturma izinleri

İsviçre’de yaşamak veya çalışmak isteyen herkesin, bir oturma iznine ihtiyacı vardır. Farklı oturma izinleri mevcuttur. Bu tür bir izne, yabancılar kimliği de denir.

Farklı izin türleri

İsviçre’de çalışan veya burada 3 aydan daha uzun süre ikamet eden herkesin bir oturma iznine ihtiyacı vardır.

Avrupa Birliği (AB) veya Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA) ve başka ülkelerden gelen vatandaşlar (AB ve EFTA dışında) için farklı koşullar geçerlidir.

Oturma izni, Jura Kantonu’nun nüfus dairesi (Service de la Population) tarafından verilmektedir. Aşağıdaki tabloda, çeşitli oturma izinleri gösterilmiştir.

Sığınmacılar için:

İltica başvurusunda bulunmak için İsviçre’ye gelen kişilere farklı bir kimlik verilmektedir.

Yabancılar kimliği

İsviçre’de ikamet eden yabancılar bir kimlik verilmektedir. Bu kimlik türü, kişiden kişiye değişir ve farklı kriterlere bağlıdır (örneğin kişinin menşe ülkesine).

Tüm kimlikler, biyometrik kart olarak hazırlanmaktadır.

Kimliğin hazırlanması için ilgili kişiler, Delémont Kenti’nde Bureau des passeports (bulunan pasaport) ofisine giderek, orada biyometrik verilerinin (dijital parmak izi ve fotoğraf) alınmasını sağlamalıdır.

Kimliğin çalınması ya da kaybedilmesi durumu, derhal polise bildirilmelidir.

Oturma izninin uzatılması/yenilenmesi

Oturma izninizin yenilenmesi, durumunuz ve uyruğunuza bağlı olarak birkaç adımda gerçekleşir. Size bir form verilir. Bu form, sürenin dolmasından önce doldurulmuş şekilde geri gönderilmelidir. İznin uzatılması, otomatik olarak gerçekleşmez. Bunun için farklı koşulların yerine getirilmesi gerekmektedir. Örneğin: Fransızcanın öğrenilmesi. Bazen oturma izninin uzatılması reddedilir. Bu durum, örneğin;

- kişinin suç işlemesi veya
- kişinin uzun bir süre sosyal yardım almasından kaynaklıdır.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.bonjour-jura.ch/tr/bilmekte-fayda-var/oturma-izinleri

Mali sorumluluk sigortası

Her yetişkin kişinin, bir mali sorumluluk sigortası olmalıdır. Sigorta, istemeden birine zarar vermeniz durumu sonucunda meydana gelen masrafları üstlenir.

Kişisel sorumluluk

İstemeden bir kişiyi yaralamanız veya bir kişinin malına zarar vermeniz durumunda mali sorumluluk size aittir. Örneğin spor yaparken birini yaralamanız durumundan doğan masraflar, çok yüksek olabilir. Bu durumda bir sigortanız yoksa tüm masrafları kendiniz karşılamak zorunda kalırsınız.

Mali sorumluluk sigortası

Kişinin, bir hasar durumunda mali sorumluluk sigortasına sahip olması çok önemlidir. Zira sigorta, masrafların büyük bir kısmını karşılar. Özel sigorta şirketlerinin birçoğunda bu sigorta yapılabilmektedir. Mali sorumluluk sigortası, aynı hanede yaşayan tüm kişiler için geçerlidir.

Mali sorumluluk sigortası zorunlu değildir ancak yaptırılması şiddetle tavsiye edilir.

Sigorta hangi hasarları kapsar?

Mali sorumluluk sigortası, başka kişiler için neden olunan maddi hasarları (eşyaya verilen zarar) veya kişisel hasarları (kişilere verilen zarar) kapsamaktadır.

Bu kapsama, onarım masrafları, tedavi masrafları, iş göremezlik tazminatı veya manevi tazminat dahildir. Sigorta, evcil hayvanların da neden olduğu hasarları üstlenebilir.

Ancak, söz konusu hasarın aynı hanede yaşayan bir kişinin başına gelmesi durumu, mali sorumluluk sigortası kapsamına girmemektedir. Aynı şekilde, kasıt veya ağır ihmâl sonucunda meydana gelen hasarlar da kapsam dışıdır.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.bonjour-jura.ch/tr/bilmekte-fayda-var/mali-sorumluluk-sigortasi

Uyuşturucu, alkol ve tütün

Uyuşturucu, alkol ve tütün kanunlarına kesinlikle uyulmalıdır edilmelidir. Bununla ilgili bilmeniz gerekenler:

Uyuşturucular

Uyuşturucu madde kanunu uyarınca, uyuşturucu madde satışı ve kullanımı yasaktır. Bu yasak, küçük miktarlar için de geçerlidir. Uyuşturucuların ticari amaçlı satışı, yüksek para meblağları ile cezalandırılmaktadır.

Alkol ve tütün ürünleri

Alkol ve tütün ürünlerinin satışı için yaş sınırları vardır. Jura Kantonu'nda,

- alkollü içeceklerin, 16 yaşından küçük gençlere satılması yasaktır;
- tütün ürünleri ve ispirotaların, 18 yaşından küçük gençlere satılması yasaktır.

Sigara içme yasağı

Sigara içme yasakları, katı kurallar ile düzenlenmiştir. Bu kurallar, herkesin sağlığı için konulmuştur. Sigara içme yasağı,

- kapalı ve kamuya açık alanlarda (hastane, resmî daire, okul, müze, sinema, tiyatro, tren ve otobüs, dükkân, mağaza ve alışveriş merkezlerinde) ve
- birkaç kişinin iş yeri olarak paylaştığı alanlarda geçerlidir.

Restoranlarda sigara içilip içilemeyeceği, restoranın büyüklüğüne bağlıdır. Birçok restoranda özel sigara içme alanları mevcuttur. Bunlara "fumoir" denilir.

Bazı insanların, sigara içmeyi ya da uyuşturucu kullanımını bırakması zordur.

Bazı insanların, sigara içmeyi ya da uyuşturucu kullanımını bırakması zordur. Bu kişiler bağımlıdır (tütün, uyuşturucu vs. bağımlılığı). Yardım imkânları ve bağımlılık önleme ile ilgili bilgi edinmek için yardım hizmetleri ve destek sağlayan kurumlara danışabilirsiniz.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.bonjour-jura.ch/tr/bilmekte-fayda-var/uyusturucu-alkol-ve-tutun

Evcil hayvanlar

Evcil hayvan besleyenler, farklı kurallara riayet etmelidir. Bazı hayvan türlerinin, apartman dairesinde beslenmesi yasaktır. Köpek sahibi olanlar, köpek vergisi ödemelidir.

Evcil hayvan beslemek

Bir apartman dairesinde kiracı olarak yaşayanların, gine domuzu, hamster, kanarya veya balık gibi küçük evcil hayvanlar beslemesinde bir sakınca yoktur. Ancak ev sahipleri kira kontratında, kedi veya köpek gibi hayvanların beslenmesini yasaklayabilir. Sesli veya tehlikeli hayvanların beslenmesine de yasak koyabilirler. Bir evcil hayvan beslemeye karar vermeden önce, ev sahibinden izin alınmalıdır. Hayvan sahipleri ayrıca, İsviçre Konfederasyonu'nda geçerli hayvan koruma kanunlarını dikkate almalıdır. Buna göre, örneğin bazı hayvan türlerinin yalnız (ör. tavşan) beslenemeyeceği gibi, bazıları da sadece büyük kafeslerde beslenebilir. Birçok (egzotik) hayvanın, İsviçre'ye girişi yasaktır. Bazıları için ise (Service de la consommation et des affaires vétérinaires – SCAV (Tüketici Koruma ve Veterinerlik İşleri Dairesi'nden) özel bir izin gereklidir.

Köpekler

Jura Kantonu'nda köpekler için özel kurallar vardır:

- Tüm köpekler, deri altında bulunan bir mikroçip ile tanımlanmış olmalıdır. Bu köpekler ayrıca, kayıt altına da alınmalıdır. Köpeğin sahibine bir köpek kimliği verilir.

Dikkat: Bu kart, yurt dışı seyahatleri için ihtiyaç duyulan evcil hayvan kimliği ile aynı değildir.

- Köpeklerin, ikamet edilen belediyeye kaydı yapılmalıdır. Köpek sahipleri, senelik köpek vergisi ödemek ile yükümlüdür.
- Köpek besleyenler, köpeğinin dışkısını yerden almalı ve bertaraf etmelidir.

Aksi takdirde, para cezası alabilirler.

- Köpek sahiplerinin, köpek eğitimi kurslarına katılması tavsiye edilir.
- Pitbull veya Rottweiler gibi köpek ırkları için özel izin gereklidir.

Ayrıntılı bilgi için veterinerinize danışabilirsiniz.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.bonjour-jura.ch/tr/bilmekte-fayda-var/evcil-hayvanlar

Yazılı olmayan kanunlar ve İsviçre'nin kendine has özellikleri

Her ülkenin kendine has kültürel özellikleri vardır. Aynı şekilde, İsviçre'de de bazı yazılı olmayan kanunlar mevcuttur. Bunların dikkate alınması, önemlidir.

Farklı kültürler

İsviçre, farklı bölgeleri ve dört resmî dili ile kültürel açıdan rengarenk bir ülkedir. Zihniyetler de, bölgesel olarak farklılık göstermektedir. İsviçre'nin Fransızca konuşulan bölgesindeki özellikler, İsviçre'nin Almanca veya İtalyanca konuşulan bölgelerinde geçerli olması gerekmez. Kentsel ve kırsal bölgeler arasındaki farklılıklar da oldukça büyüktür. Bununla birlikte, İsviçre'nin tamamında geçerli olan ortak özellikler de mevcuttur:

Selamlaşma

İsviçre'de, kişiler selamlaşırken tokalaşır ve birbirinin gözlerine bakar. Bu durum erkek ve kadınlar arasında da geçerlidir. Jura Kantonu'ndaki geleneksel selamlaşma sözcüğü "bonjour" (dur (iyi günler) ancak arkadaşlar arasında "salut" (selam) da kullanılabilir. Kırsal bölgelerde, sokakta birini tanımadığınızda da genelde selamlaşırsınız. Ayrıca, özellikle de dükkân ve restoranlarda "merci" (teşekkür ederim) ve "de rien" (rica ederim) ifadeleri de önemlidir.

Dakiklik

Dakik olmak demek, geç kalmamak demektir. İsviçre'de dakik olmak bir nezaket kuralıdır. 5 dakikadan fazla geç kalırsanız bunu telefon veya mesaj ile bildirmenizde fayda vardır. Özellikle de iş dünyasında dakikliğe verilen önem çok büyüktür. Kişiler görüşmek istediğinde genel olarak önceden randevulaşır. Haber verilmeksizin yapılan ziyaretlere, özel yaşamda da sıcak bakılmaz.

Daha fazla bilgi (linkler, adresler, broşürler, bilgi kılavuzları)

www.bonjour-jura.ch/tr/bilmekte-fayda-var/yazili-olmayan-kanunlar-ve-ismicrenin-kendine-has-ozellikleri